

ועדה לאמנות בפרחב הציבורי

י"ז תמוז תשפ"ד
23 יולי 2024
סימוכין: 2024-0103-707

דוח משיבה מספר 2 של הוועדה לאמנות במרחב הציבורי שהתקיימה ביום ראשון, ט"ו בתמוז תשפ"ד (21.07.2024)

השתתפו:	גב' מרים סלע מר אריה קינג גב' חגית משה מר צביקה כהן מר אלחנן גרוסבוים גב' יעל ביטון דה לנגה גב' רונית אחדות חודז'ייב הכהן	חברת הנהלה ויו"ר הוועדה סגן ראש העיר סגנית ראש העיר סגן ראש העיר (מ"מ של מר יוסף חיים מועלם) משנה לראש העיר חברת הנהלה חברת הנהלה
לא השתתפו:	מר יצחק מאיר ברים מר חיים אפשטין	משנה לראש העיר חבר הנהלה
נכחו:	מר אדיר שורץ מר יהודה פרוידגר מר אלדד רבינוביץ גב' אריאלה רגיואן מר עידו רוזנברג גב' מיה אזולאי מר אייל חיימובסקי אדריכל נתי אולך גב' מיכל נחמיאס מר גור דוד גב' רון מאיר גב' תמר ברלינר גב' הילה סמוליאנסקי מר שלום יוחנן עו"ד תמר קרניאל גב' יעל לב שני	סגן ראש העיר חבר הנהלה חבר מועצה משנה למנכ"ל וראש מינהל תרבות חברה וספורט מזכיר מועצת העיר עוזרת לראש הסגל מנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים אדריכל האנדרטה עוזרת למנכ"ל הרל"י עוזר לסגנית ראש העיר עוזרת לסגן ראש העיר מנהלת אגף תרבויות ואמנויות ממונה על המחלקה לאמנות חזותית רפרנט בכיר לוועדת כספים ראש צוות בכירה לעניינים אזרחיים, אגף ייעוץ וחקיקה הממונה על התכנון בהרל"י

מזכירה: אור בוזגלו

ועדה לאפנות בפרחב הציבורי

על סדר היום:

1. דברי פתיחה - גב' מרים סלע, חברת ההנהלה ויו"ר הוועדה גב' מרים סלע פתחה את הדיון וברכה את הנוכחים.

גב' סלע ציינה כי הוועדה כונסה בהמשך לדיון הקודם מתוך כוונה לקבל תשובות לשאלות שעלו בדיון מהגורמים המקצועיים הרלוונטיים.

2. סקירה מקיפה על הצבת אנדרטת זיכרון לחללי מלחמת "חרבות ברזל" – אייל חיימובסקי, מנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים

מר אייל חיימובסקי, מנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, סקר בהרחבה את כל הפרטים הקשורים להצבת אנדרטת הזיכרון להנצחת חללי המלחמה, ובכלל זה את הנושאים הבאים:

- א. מיקום – לאחר בחינה מקיפה נבחר מיקום במקום מרכזי בעיר, אשר יוכל בעתיד לארח ביקורים של אורחים רמי דרג. המרחב כולו עובר שדרוג מואץ בתקופה האחרונה ובכלל זה כולל את הקמת הספריה הלאומית וגופים נוספים הפועלים באזור.
- ב. המונומנט נבחר עם מסר של אחדות, בו ישולבו אלה לצד אלה חללי צה"ל אשר הוכרו ע"י משרד הביטחון וחללי פעולות האיבה אשר הוכרו ע"י הביטוח הלאומי.
- ג. מדובר במונומנט ייחודי וראשון מסוגו בארץ. התכנון אשר הוצע ע"י משרד האדריכלים יאפשר לכל הבאים מקום להתייחדות עם יקיריהם והזדהות עם השכול והכאב.
- ד. ניתן מענה אדריכלי ומקצועי להוספת שמות להנצחה באנדרטה גם בעתיד ככל ויהיה בכך צורך.
- ה. בחירת האדריכל – בשל לוח הזמנים הקצר, הוחלט בהר"י לא לפעול במסגרת תחרות אדריכלים. נבחר משרד שעשה פרויקטים לאומיים גדולים, האדריכלים הינם בני העיר והציגו תוכנית מכובדת וראויה.
- ו. אחזקה שוטפת – עיריית ירושלים אמונה על אחזקה שוטפת בדומה לכל יתר האלמנטים האומנותיים בעיר, לאחר סיום תקופת הבדק.

מצ"ב מצגת.

3. דיון

התקיים דיון מעמיק ומקיף בין כל חברי הוועדה והדרג המקצועי. במהלכו ציינו כל המשתתפים כי ישנה חובה להנציח את כל חללי המלחמה הירושלמים. בנוסף, קיבלו חברי הוועדה תשובות על כל השאלות שעלו מהגורמים המקצועיים.

4. סיכום - גב' מרים סלע, יו"ר הוועדה וחברת ההנהלה

גב' מרים סלע, יו"ר הוועדה וחברת מועצה סיכמה את הדיון והודתה לכל הנוכחים על הדיון הפורה.

הוועדה אישרה (פה אחד) את הבקשה לאישור הצבת אנדרטת "חרבות ברזל" של אולך תול אדריכלים.

מרים סלע
חברת הנהלה
יו"ר הוועדה

תאריך: 23.6.2024

לכבוד וועדת האמנות העירונית

מס פנייה

טופס הגשת בקשה לאישור אלמנט אמנותי במרחב הציבורי לוועדת האמנות העירונית

אנדרטת מלחמת 'חרבות הברזל'

1. נא לסמן פרטי מגיש הבקשה:

ארגון / מוסד / גורם פרטי / אמן

שם מלא- יעל לב-שני תפקיד מנהלת תכנון

מס' ת.ז. 031922883

מס' טלפון 050-5070342

כתובת מייל yael@jda.gov.il

כתובת מגורים/משרד- הרשות לפיתוח ירושלים, כיכר ספרא 2

2. פרטי האמן עדכניים (למלא במידה ומגיש הבקשה אינו האמן)

שם מלא: אולך תול אדריכלים

מס' טלפון : 02-5657570

כתובת מייל : office@olltol.com

כתובת מגורים: הרב הרצוג 21, משרד 2, ירושלים

3. ניסיון האמן/יזם בהצבת יצירות במרחב הציבורי: כן / לא

במידה וכן - יש לצרף מידע מפורט על הצבות במרחב הציבורי : שמות היצירות, גודל, חומר, מיקום, מאיזו שנה מוצב והאם עדיין מוצבת במרחב, צילומים.

אקספו בין לאומי בדרום קוריאה, ביתן ישראלי - 2012

ביתן של המכון הישראלי לדמוקרטיה לרגל חגיגות ה-70 של מדינת ישראל - 2017

שביל העצמאות בתל אביב לרגל חגיגות ה-70 של מדינת ישראל - 2017

4. פרטי יצרן הפסל / האובייקט המבוקש

שם מלא

מס' טלפון

כתובת מייל

כתובת מגורים

ניסיון היצרן בהצבת יצירות במרחב הציבורי כן / לא

פירוט

5. תיאור הבקשה:

אלמנט תלת-ממדי: פיסולי / עיצובי

אלמנט דו-ממדי: ציור קיר / קרמיקה / פסיפס

אחר

תיאור מילולי קצר של היצירה

אנדרטה להנצחת הנופלים הירושלמים במלחמת 'חרבות הברזל'. הפסל מדמה עץ העשוי ממגוון שורשים. גדוע, סדוק, אך טומן בתוכו את הפוטנציאל לצמיחה וריפוי כסמל לפוטנציאל האחדות השוכן בתוך השבר.

פרטי האלמנט האמנותי:

מידות: קוטר – 14 מטר, גובה – 5.5 מטר

חומרים ברזל

טכניקה ייצור דיגיטלי, כיפוף, ערגול ולחיצה.

אחר

6. תחזוקה שוטפת הנדרשת לפסל

7. האם הפסל קיים? כן / לא

אם קיים – יש לצרף צילומים של הפסל

אם לא קיים – יש לצרף סקיצה / דגם / אחר

8. אישור עקרוני של מהנדס קונסטרוקציה ומהנדס בטיחות על הפסל/מיצב

9. המיקום המבוקש להצבת היצירה והסבר על הקשר בין היצירה למיקום המוצע והתאמתו לסביבה. בתחום שצ"פ רופין, באזור העליון שמול הספריה הלאומית. המיקום בפארק עירוני וקרוב למוסדות תרבות כמו הספריה הלאומית והמזיאונים מצד אחד ומוסדות שלטון כמו הכנסת ומשרדי הממשלה הוא מיקום מרכזי וסימבולי לקשר בין הנופלים המגיעים מכל קצוות העיר לערכים המרכזיים של המדינה והשלטון

כתובת המיקום המבוקש שצ"פ רופין

יש לצרף:

- צילומים של המקום
- אישור להצבה מבעל המקום או השטח במידה ומדובר במיקום פרטי, במידה ומדובר בשטח ו/או מבנה בבעלות עירונית ייבדק בהמשך התהליך.
- יש לצרף סימון מדויק על גבי מפה

10. עלויות ייצור והצבה (סך כל עלויות הפרויקט) בשקלים חדשים- הערכה ראשונית כ-6 מיליון ש"ח ₪

11. מקורות תקציביים - יש למלא אחת מהאפשרויות הבאות:

מימון – גובה המימון _____ ש"ח

שם הגוף- עיריית ירושלים

מס' טלפון _____

כתובת מייל _____

כתובת _____

ח.פ/פרטי עסק _____

פרטי איש קשר (שם מס' טלפון וכתובת מייל) _____

☐ תרומה פרטית - גובה התרומה _____ ש"ח

שם מלא _____

מס' טלפון _____

כתובת מייל _____

כתובת מגורים _____

מס' עוסק מורשה/ פטור/ אחר _____

☐ תרומה מעסק / חברה / עמותה /גוף אחר _גובה התרומה _____ ש"ח

שם הגוף התורם _____

מס' טלפון _____

כתובת מייל _____

כתובת _____

ח.פ / פרטי עסק _____

פרטי איש קשר (שם מס' טלפון וכתובת מייל) _____

במידה וקיימים מספר תורמים חובה לציין את כולם ולפרט גובה תרומת כל אחד מהגורמים.

12. הנצחה : כן / לא

אם כן נא לפרט את כל גורמים המונצחים

שמות המונצחים _____

פרטים על המונצחים _____

במידה וקיימים מספר גורמים להנצחה, נא לפרט: _____

13. גורמים /גופים נוספים המבוקשים לציון/הצבת לוגו , לצד הפסל המוצב

שם הגורם/ים _____

מעורבותם בפרויקט _____

לתשומת ליבכם:

- במידה ומדובר בתרומה ו/או בהנצחה ו/או בהקמת אנדרטה, באם וועדת אמנות תאשר את הבקשה לפסל, יש להגיש בקשה לדין גם בוועדת התרומות ו/או בוועדת ההנצחה העירונית – בהתאם לנהלים העירוניים ורק לאחר אישור בוועדות וחתימה על הסכם בהתאם לנוהל – ניתן להציב את הפסל/יצירה
- וועדת האמנות מאשרת את הפסל במיקום שהוגש אולם רק לאחר סיום הליך תיאום תשתיות בהתאם לנדרש בנוהל, ניתן יהיה להציב את הפסל/יצירה
- להצבת הפסל במידה ויאושר בוועדת האמנות ע"פ נוהל הוועדה נדרש הליך הצבה הבא – מצ"ב נספח ההצבה

יש לצרף לבקשה :

- לינק תיק עבודות / אתר של האמן – www.olltol.com, www.olltoldesign.co
- פירוט על יצירות של האמן שהוצבו מרחב הציבורי
- סקיצות ו / או דגם של האלמנט האמנותי.
- אם הפסל כבר קיים יש לצרף צילום הפסל
- הדמיה של האלמנט האמנותי בלוקיישן המוצע לפי קנה מידה
- תוכנית קונסטרוקציה
- הנחיות מהנדס בטיחות

אנדרטה ל-07

—

הרל"י \ אולך תול

אפריל 2024

OLLECH
TOL

הרשות לפיתוח ירושלים
THE JERUSALEM DEVELOPMENT AUTHORITY

שווה לחיות
ירושלים

תצ"א – סביבת הפרויקט

דרך רופין

משרד הממשלה

הספריה הלאומית

מיקום האנדרטה

שצ"פ רופין -
בביצוע

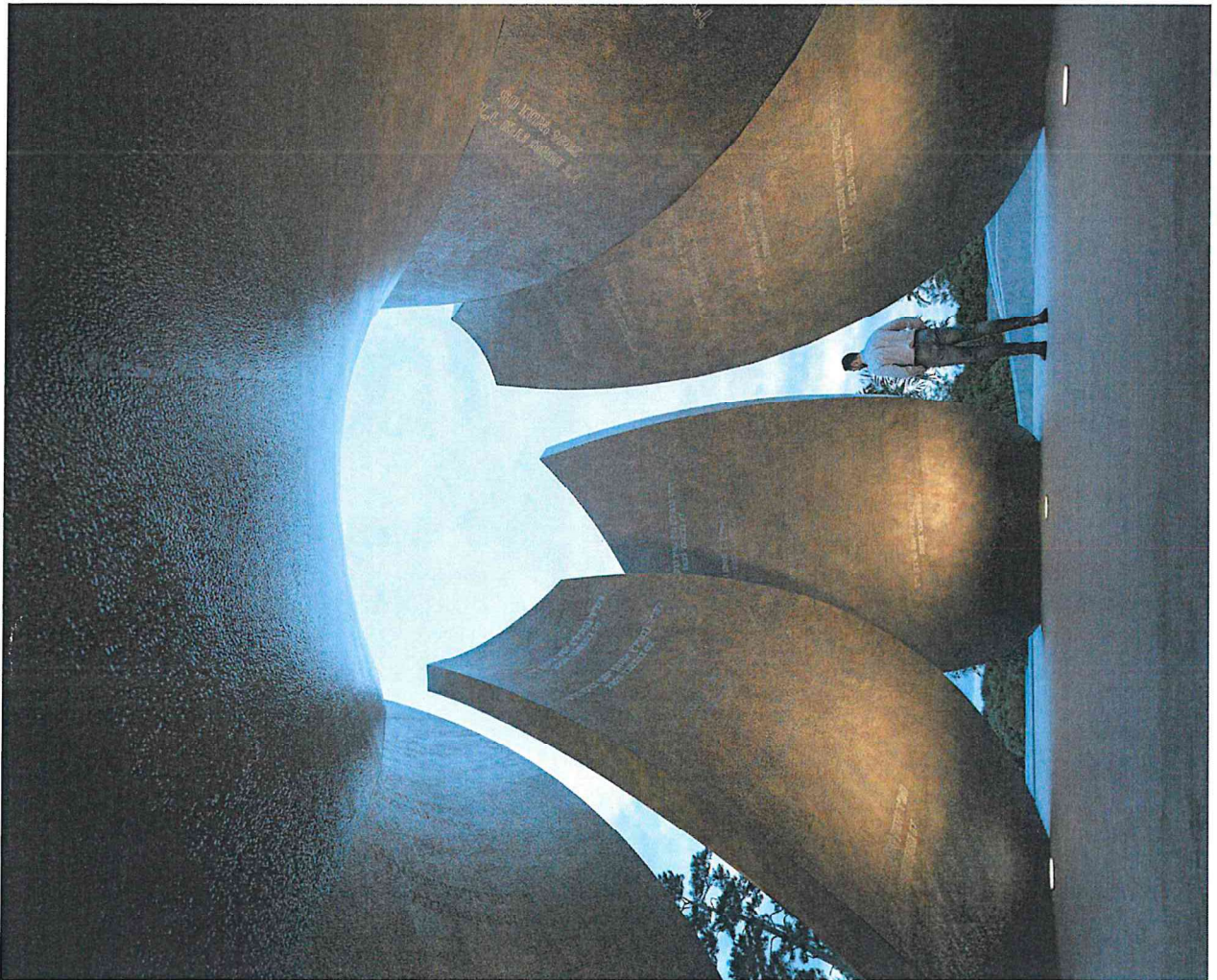
מודיאון
המדע

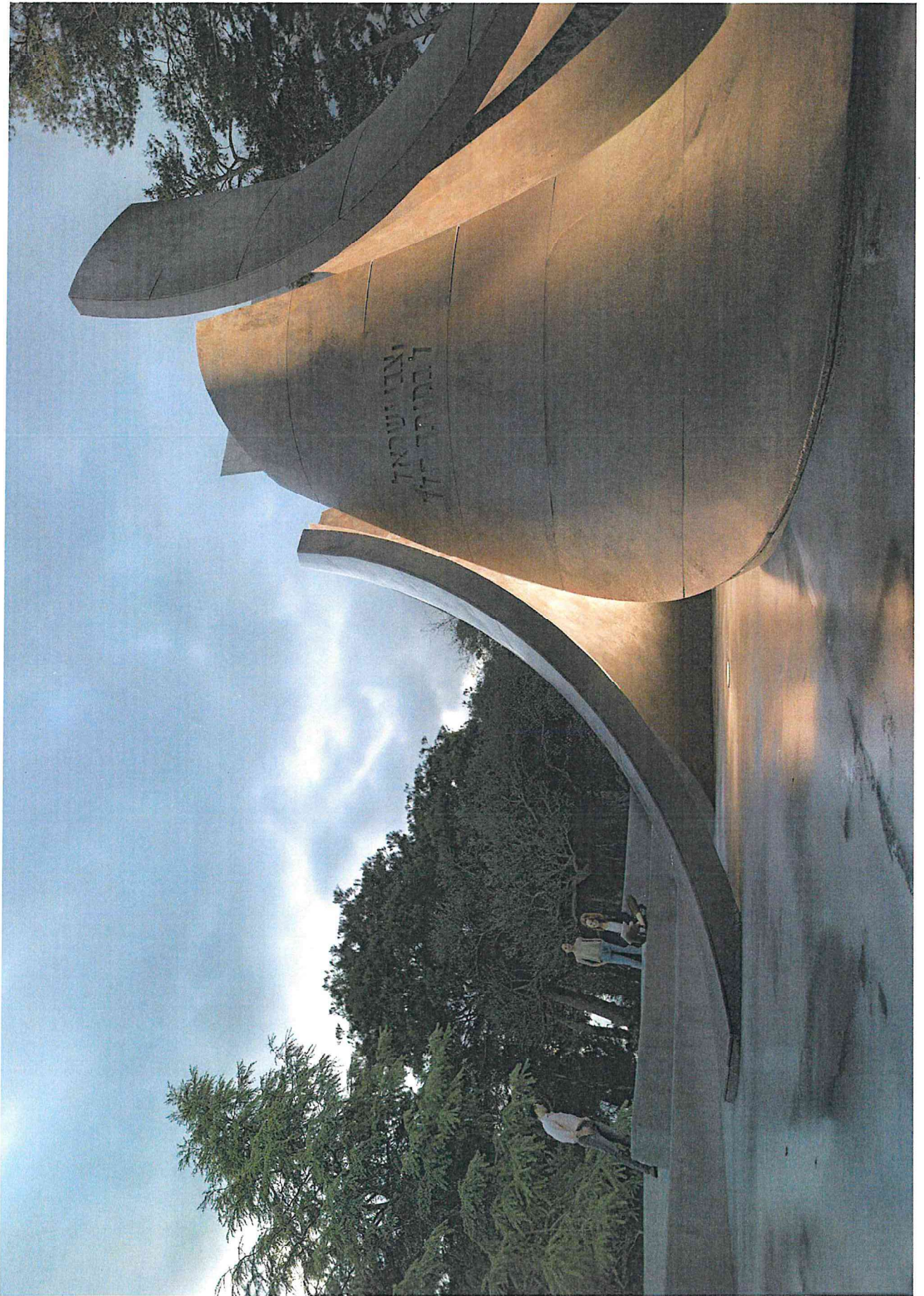
אכל
אונט

שביל אופניים לים

כי האדם עץ השדה

—
(דברים כ"ט)

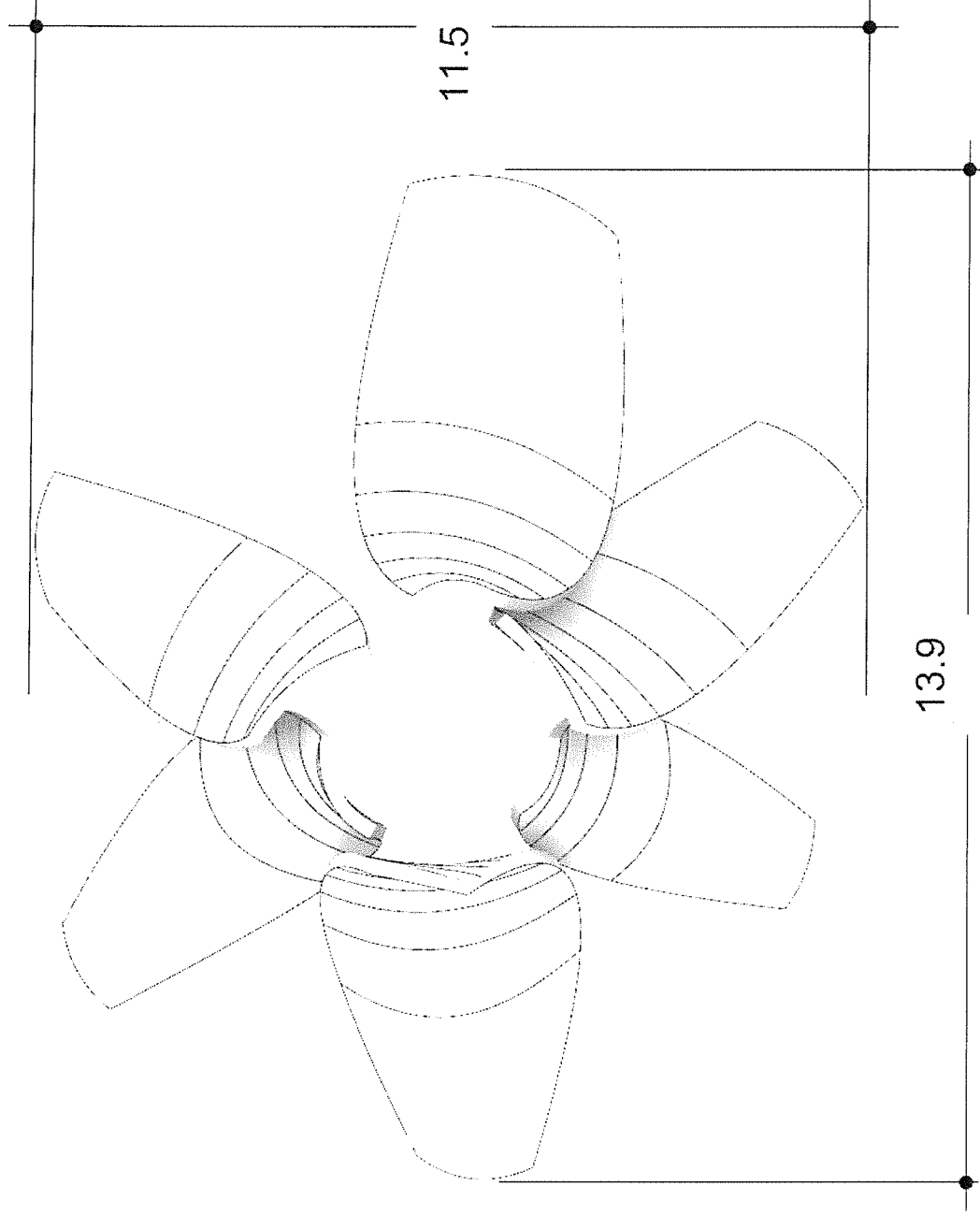

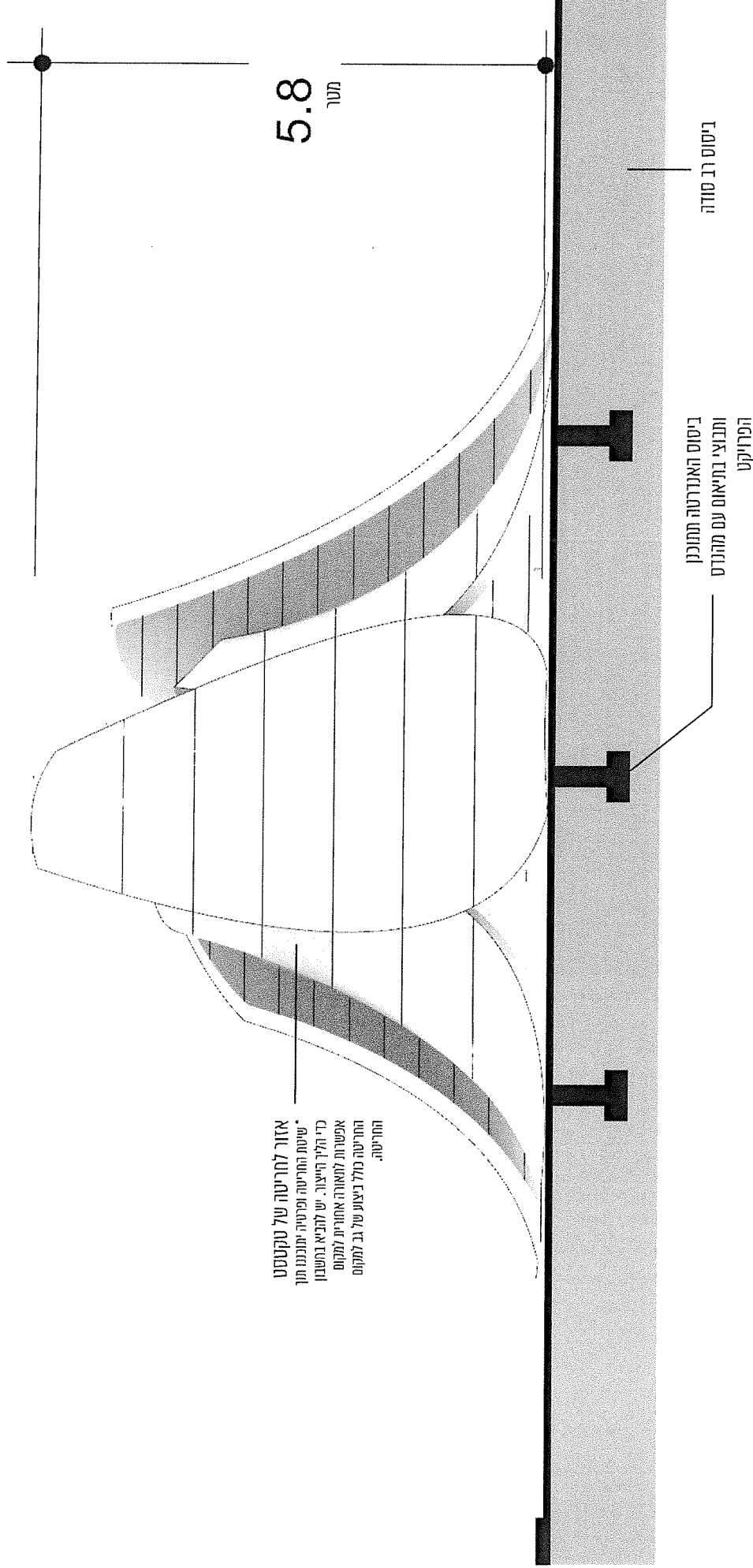
למכרז	תכנית ומסמכים	2024 ליוני 06	אנדרטה ל-07
-------	---------------	---------------	-------------

OLL
ECH
TOL

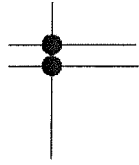
תכנית ומסמכים בקובץ זה

למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	תכנית, מסמך ב'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	חזית צפונית, מסמך ג'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	חזית מזרחית, מסמך ד'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	חזית דרומית, מסמך ה'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	חזית מערבית, מסמך ו'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	חלוקת פנים, מסמך ז'
למכרז	מהדורה 01	06 ליוני 2024	מבט תלת מימד, מסמך ח'

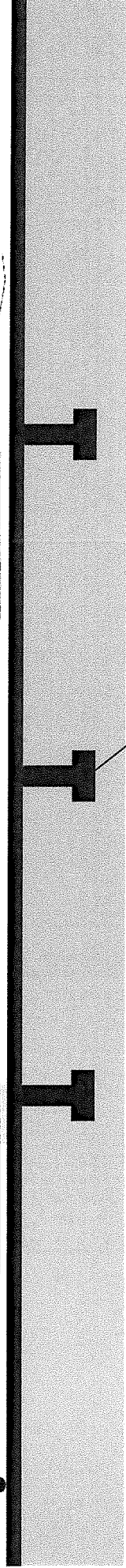
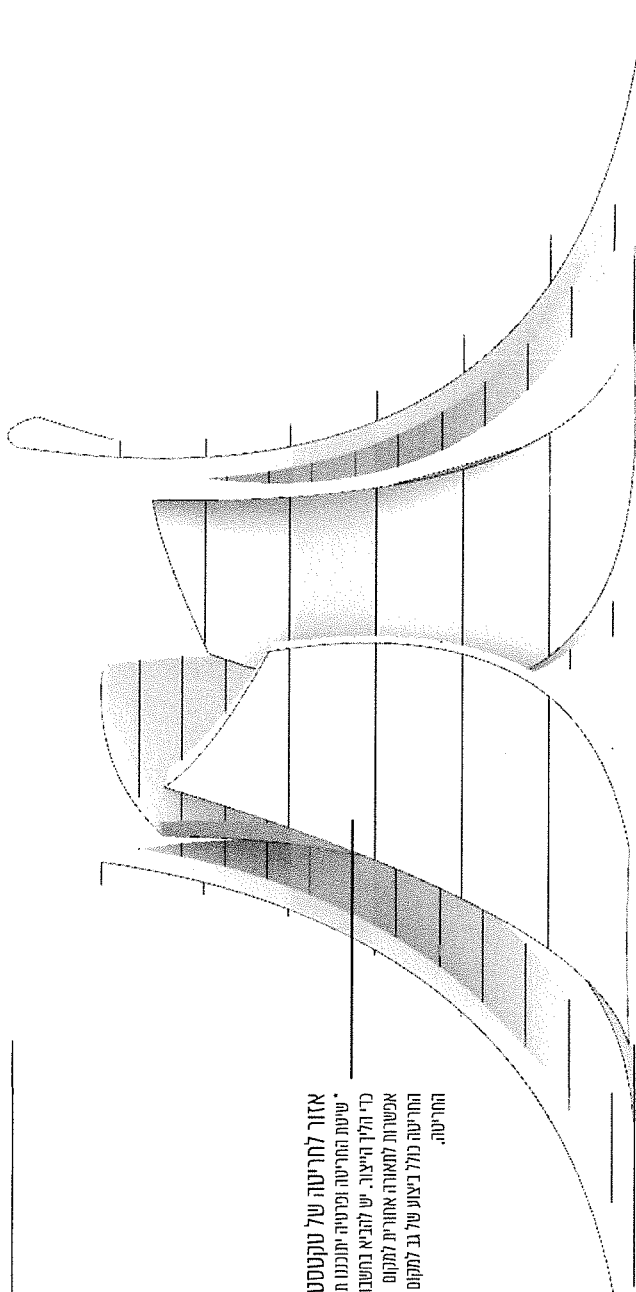

0.2

5.8

אזור לחריטה של טקסט
שיטת החריטה ופריטיה יתוכננו תוך
כדי העלוי הייצור. יש להביא בחשבון
אפשרות לתאורה אחורית למקום
החריטה כולל ביצוע של גב למקום
החריטה.

ביטוס רב סודה

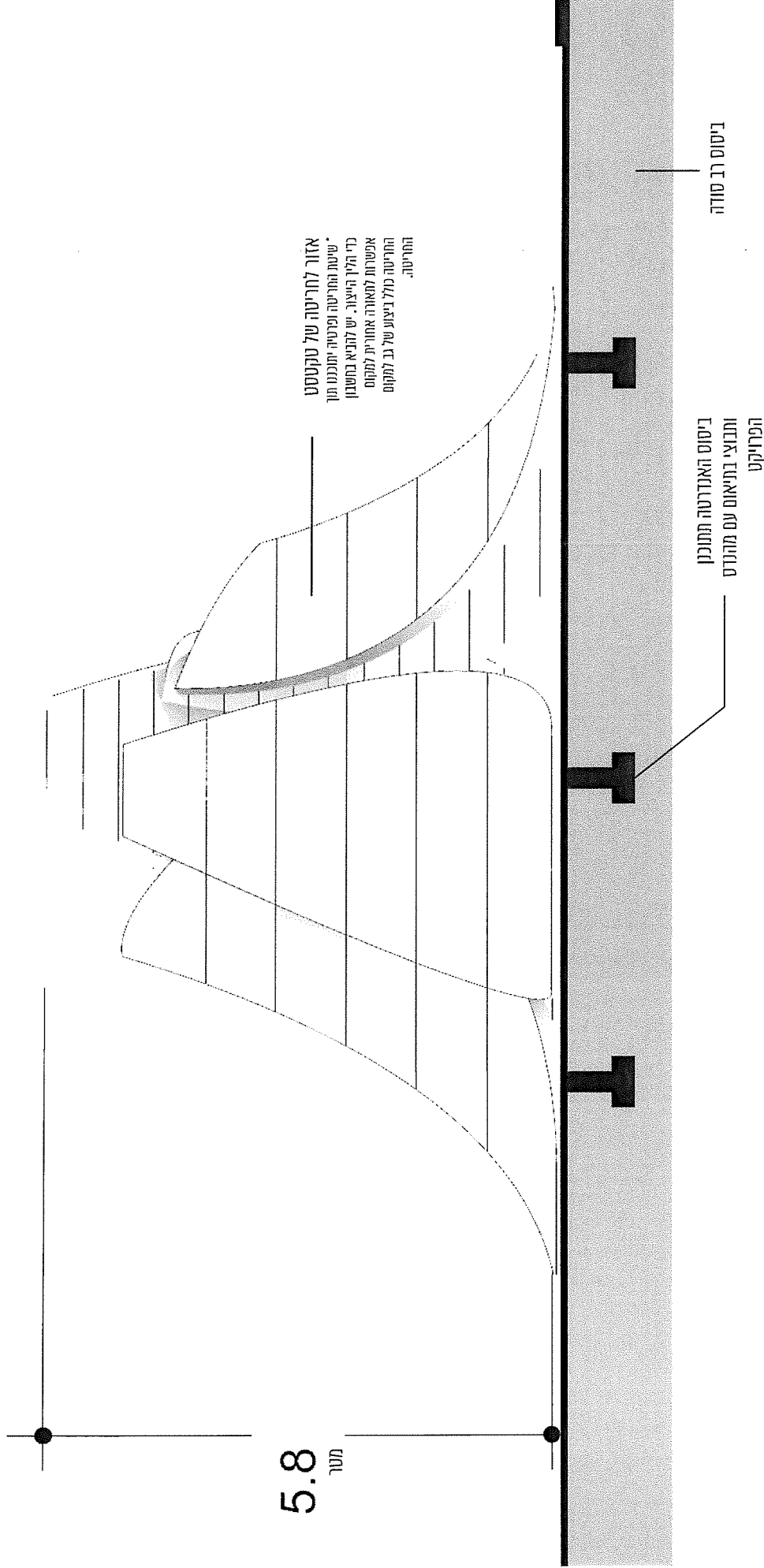
ביטוס האנדרטה ותוכנו
ותבוצי בניהום עם מהנדס
הפרויקט

OLLI
ECH
TOL

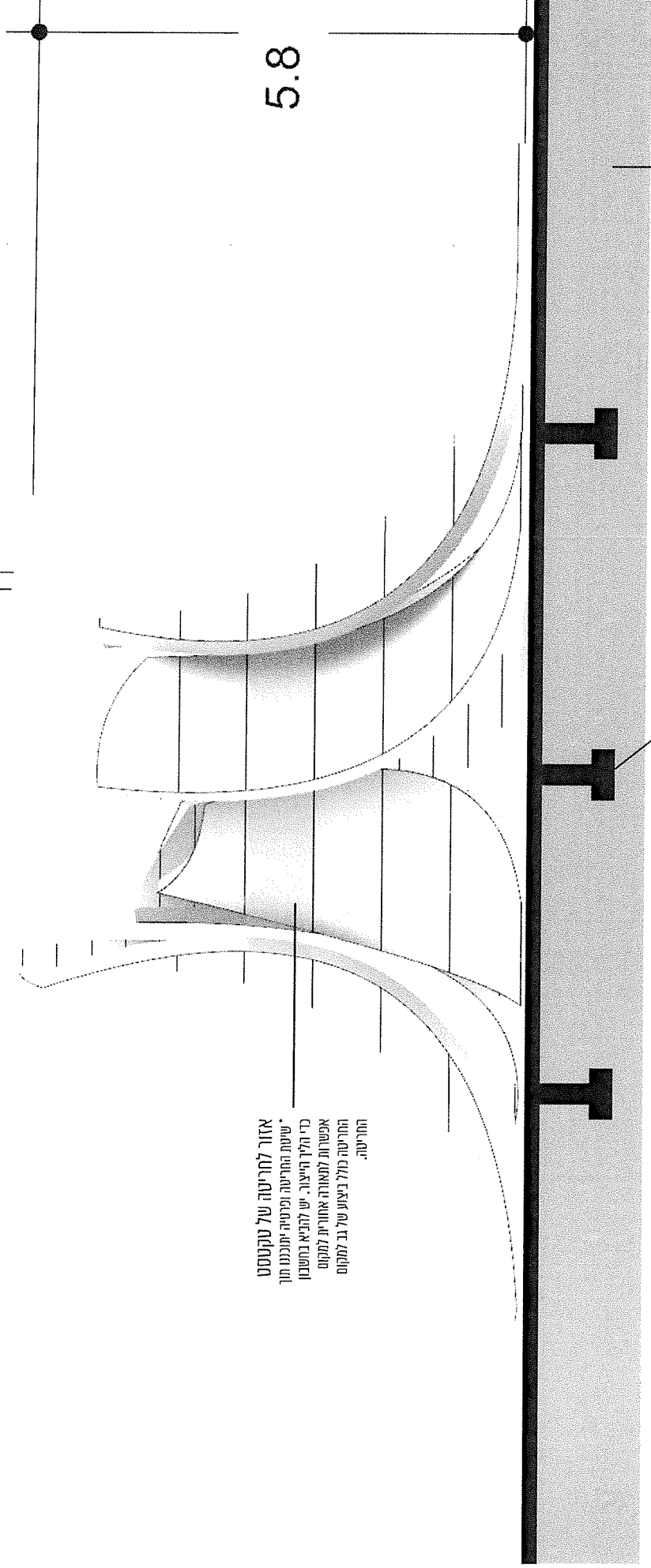
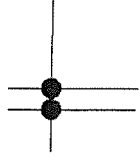
למכרז

חזית מזרחית, מסמך ד'

06 ליוני 2024

0.2
מטר
עובי אלמנט

אזור לחריטה של טנקטט
שיטת החריטה ופריטיה יונכנו חור
כדי הליך חיצוני. יש להביא בחשבון
אפשרות למאורה אחורית למקום
החריטה כולל בצעו של בג למקום
החריטה.

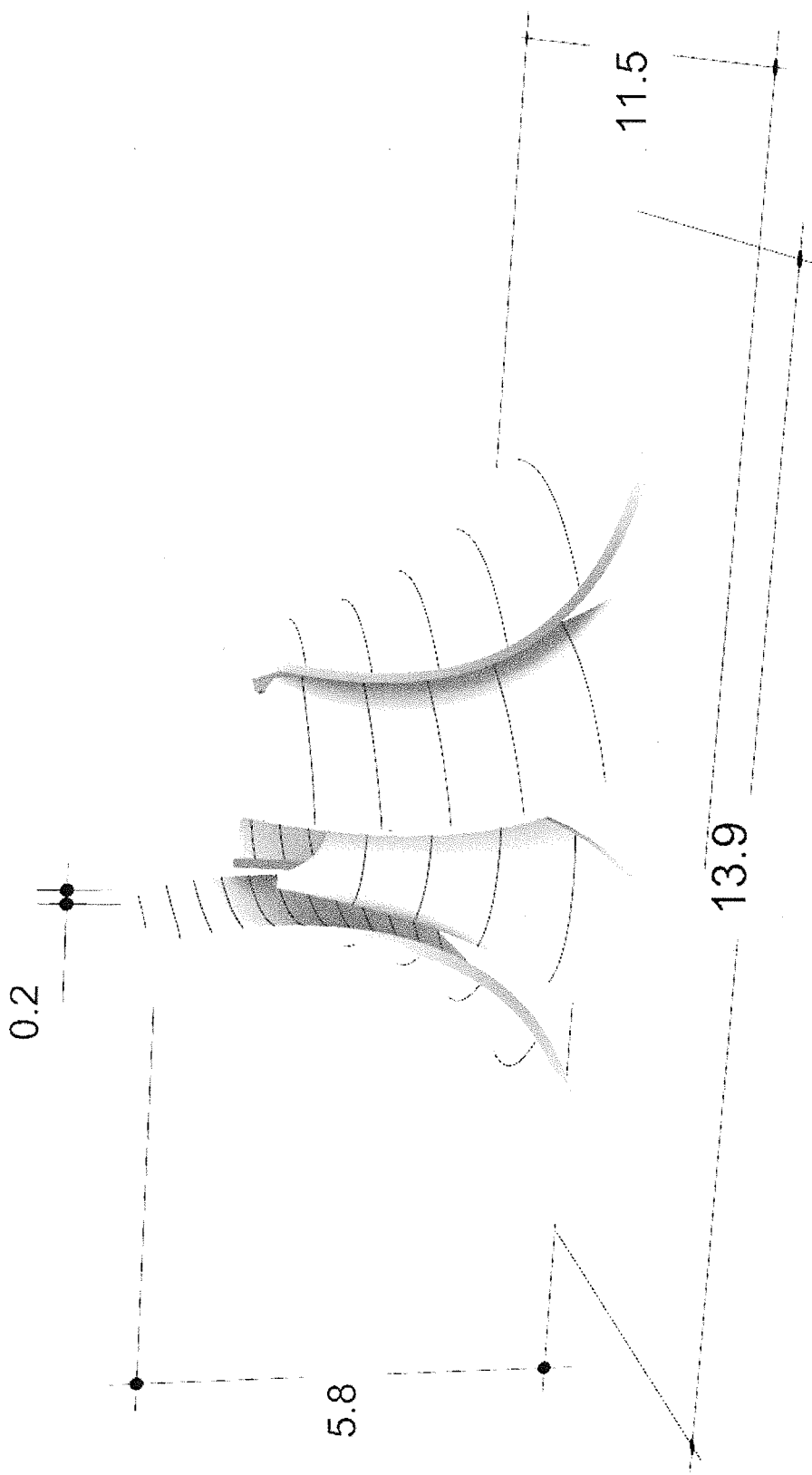
ביסוס האנדרטה תמוכנו
ותבוצי בתיאום עם מהנדס
הפרויקט

ביסוס רב סודה

כסים לחריטה של טקסט - שומור נפלים
שיטת החריטה ופריטה יתבצעו תוך כדי הלך הייצור. יש
להביא בחשבון אפשרות לתאורה אחורית למקום החריטה
כולל ביצוע של גב למקום החריטה.

יש להביא בחשבון אפשרות לפירוק של כל צד מת
לחוט שם נוסף ולהחזיר לאנדרטה. פרט זה יתבצע תוך
כדי הלך הייצור

	40 ס"מ
	40 ס"מ
	40 ס"מ
	40 ס"מ

Fwd: אנדרטה חדשה בשצ"פ רופין- הנצחת חללי חרבות ברזל

2 הודעות

From: mmofer@jerusalem.muni.il <mmofer@jerusalem.muni.il>

Sent: Tuesday, June 25, 2024 2:53 PM

To: Yael Lev Shani <yael@jda.gov.il>; RTYONA@jerusalem.muni.il; SMHILA@jerusalem.muni.il; edilan@jerusalem.muni.il; bazor@jerusalem.muni.il; tamar_ber@jerusalem.muni.il; navaron@dlss-is-culture.com
Cc: Einat Palgi <einat@jda.gov.il>; ronit_Mo@jerusalem.muni.il; ido@jerusalem.muni.il; maya_az@jerusalem.muni.il
Subject: RE: אנדרטה חדשה בשצ"פ רופין- הנצחת חללי חרבות ברזל

אני חושב שההצעה מאוד רגישה ומרגשת. מבחינתי ניתן לקדם לאישור בועדת אומנות חוצות. בהמשך כמובן יש לתאם תכנון מפורט, ובכלל זה חומרים, תאורה, מפרט תחזוקה וכו'.

מאת: נוקראי זיוה <nkziva@jerusalem.muni.il>
משלח: יום שלישי, יולי 9, 2024 11:16:08 AM
אל: <yael@jda.gov.il>; <einat@jda.gov.il>; <Nati_Ollech@natiolltol.com>; <edilan@jerusalem.muni.il>; <NDITZIK@jerusalem.muni.il>; לוי אופירה <LVOFIRA@jerusalem.muni.il>; גולשטיין לוי נטע <Neta_Go@jerusalem.muni.il>
עותק: <Nati_Ollech@natiolltol.com>; אילן אדית <edilan@jerusalem.muni.il>; מנור עופר <mmofer@jerusalem.muni.il>
נושא: RE: אנדרטה חרבות ברזל- שצ"פ רופין

אדית שלום,

האנדרטה מאושרת על פי החלטת עיריית מיקום. המשך אישור התוכנית לרבות נושאי תכנון מפורט היבטי תחזוקה וחומרים על פי סיכום מול הר"י, יתאמו ויאושרו לחול המחלקות הרלוונטיות של אגף שפ"ע.

בברכה

נוקראי זיוה | מנהלת אגף לשימור פני העיר
אגף שימור-פני העיר

טלפון: 02-6297756
נייד: +972 53555537

From: יעקב יובל <YVYAAQOV@jerusalem.muni.il>

Sent: Monday, July 1, 2024 10:00:25 AM

To: <SMHILA@jerusalem.muni.il>; סמוליאנסקי הילה <edilan@jerusalem.muni.il>; אילן אדית <NDITZIK@jerusalem.muni.il>; נידם איציק <Neta_Go@jerusalem.muni.il>

Subject: FW: אנדרטה חרבות ברזל- שצ"פ רופין

לידיעה,

אנחנו נסייע בכל מה שנדרש

אעדן

יעקב יובל | מנהל רובע
מינהלת הרובעים

טלפון: 025457669
נייד: +972 532222025

From: לוי אופירה <LVOFIRA@jerusalem.muni.il>

Sent: Wednesday, July 10, 2024 3:05:13 AM

To: <nkziva@jerusalem.muni.il>; נוקראי זיוה <yael@jda.gov.il>; Einat Palgi <einat@jda.gov.il>; <edilan@jerusalem.muni.il>; אילן אדית <NDITZIK@jerusalem.muni.il>; גולשטיין לוי נטע <Neta_Go@jerusalem.muni.il>; נידם איציק <smiriam@jerusalem.muni.il>

Cc: <SMHILA@jerusalem.muni.il>; סמוליאנסקי הילה <mmofer@jerusalem.muni.il>; מנור עופר <nati@olltol.com>; <smiriam@jerusalem.muni.il>

Subject: Re: אנדרטה חרבות ברזל- שצ"פ רופין

אסית שלום

מאחר ומדובר בפאר העובר שדרוג אין לנו התנגדות להצבתו בפארק רופין בכפוף לאישורו של עופר מנור

אם יש לך שאלות או הצעות, אנא פנה אליי.

לוי אופירה | ממונה על הגנת

אגף שימור פני העיר

טלפון: 02-6295321
נייד: +972 537769679

וועדה לאמנות במרחב הציבורי – תמליל

מספר הוועדה : 2

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2 קומה 6

תאריך הוועדה : ט"ו בתמוז תשפ"ד (21.07.2024)

מזכיר הוועדה בדיון : אור בוזגלו

שעת תחילת הוועדה : 15:05

שעות סיום הוועדה : 15:40

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק בע"מ ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק בע"מ עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת M ג ו R ים

מרים סלע:

בסדר? טוב, שלום לכולם, נעים מאד, אחר צהריים טובים. מתכנסים פה בהפרשים קצרים מוועדה לוועדה. אנחנו היום פה בהמשך לוועדה הקודמת לאישור הצבת אנדרטת זיכרון לחללי מלחמת חרבות ברזל, שקודם כל נגיד שאנדרטה, אני לפחות בעיניי, מרגשת, חשובה, אדריכלים מצוינים שעושים עוד עבודות יפות בעיר, אבל בהמשך לדיון הקודם שהיה כאן בוועדה שבוע שעבר, חברי המועצה ביקשו לייצר דיון קצת יותר מקיף ורחב ולכן אנחנו, קודם כל תודה גם לאגף תרבות ולאריאלה ולאיייל שהגיעו ויכולים לתת תשובות לכל מיני סוגיות שעלו. אני רק אגיד שבאמת בגלל ש-, שלום צביקה.

אריאלה רג'ואן:

אוהו, איזה וועדה נהייתה פה.

יהודה פרוידינגר:

איזו וועדה.

דוברת:

מעולם לא,

דובר:

אולי אפשר להתחיל את הכספים וגמרנו.

(מדברים ביחד)

מרים סלע:

טוב מאד,

(מדברים ביחד)

מרים סלע:

טוב, אז אני מרים,

אריאלה רג'ואן:

אני,

מרים סלע:

רגע, רגע,

אריאלה רג'ואן:

לא חברה בוועדה,

מרים סלע:

כן.

אריאלה רג'ואן:

אבל אני כן רגע רוצה לפתוח בכמה תשובות לשאלות שמשום מה לא ניתנו בוועדה הקודמת, ואחר כך אייל,

מרים סלע:

אז אולי שניה,

אריאלה רג'ואן:

ייתן את ה-, כן.

מרים סלע:

רק נעשה שניה מי המשתתפים. אני רק גם אגיד עוד דבר אחד, בגלל הסיפור של האנדרטה הזאת שנוגעת בנושא מאד מאד רגיש בתקופה מאד מאד רגישה, אנחנו, היה לנו חשוב לקיים דיון משמעותי בסיפור הזה, והדיון הקודם, הרגיש לנו שאפשר היה קצת לתת עוד תשובות לסוגיות שעלו כאן בנושא של שמות, בנושא של חומרים, בנושאים של עיתוי ושל התהליך וכולי, וטוב שאנחנו מתכנסים כאן היום. אז רגע נעשה סבב מהיר מי נמצא בוועדה.

(מדברים ביחד)

אלחנן גרוסבויס:

אלחנן גרוסבויס.

דובר:

אדיר שוורץ.

אלדד רבינוביץ':

אלדד רבינוביץ'.

דוברת:

... רק חברים.

דובר:

צביקה כהן.

דובר:

צביקה כהן. ואת גם חברה?

יעלה ביטון דה לנגה:

יעלה ביטון דה לנגה.

יהודה פרוידינגר:

יעלה, חברה?

דוברת:

רונית, רונית אחדות הכהן.

יהודה פרוידינגר:

את חברה?

מרים סלע:

כן, רונית חברה.

דובר:

כל החברים נראה לי של הוועדה הזאת הגיעו.

מרים סלע:

נכון.

דוברת:

נכון.

צביקה כהן:

זה רק מראה את הרצינות של הוועדה.

דוברת:

זה רק מראה את הרצינות של הנושא.

מרים סלע:

של הנושא. של הנושא ושל הוועדה. אז נעביר את רשות הדיבור, אריאלה? רצית להגיד...?

צביקה כהן:

נשמח מאד לארח ...

אריאלה רגיואן:

כן, רציתי רגע לומר שמשום מה מהפרוטוקול של הוועדה הקודמת השתמע כאילו שמי מאיתנו לא מייחל ליום שבו נקים אנדרטת זיכרון בעיר ירושלים וזה, השם האחרון שייחקק עליה הוא השם האחרון. לצערי הרב מ-7.10 אנחנו לא חווים את הסיטואציה הזאת, הסיטואציה היא שונה, ולכן הבאנו אנדרטה שמדברת גם על נופלים וגם על נפגעי פעולות איבה, גם מחוברת למשרדי ממשלה, וגם, מה לעשות, היא אנדרטה המשכית. גם היכל השמות בהר הרצל, נרצה או לא נרצה, מתעדכן על בסיס יומי.

מרים סלע:

אז היא המשכית?

אריאלה רגיואן:

בוודאי.

דוברת:

בוודאי.

אריאלה רגיואן:

אבל זה היה גם,

(מדברים ביחד)

אריאלה רגיואן:

רגע, שניה, אפשר לשקול ... כאילו,

יהודה פרוידינגר:

לא, דווקא,

אריאלה רג'ואן:

רגע,

יהודה פרוידינגר:

דווקא בגלל זה שהיא המשכית היא בעייתית.

אריאלה רג'ואן:

שניה. אז רגע, תן לי להגיד עד הסוף.

דוברת:

ממש לא.

אריאלה רג'ואן:

אני חושבת שמה שבעייתי, ואני אומרת את זה מהמקום הכי אישי שלי, זה שהורה שהילד שלו נופל ב-7.10 אתה אומר לו, חכה כי אולי יהיו עוד, בוא נחכה לסוף המלחמה. אתה יודע להגיד מתי המלחמה הזאת תסתיים? אתה יודע להגיד איך קוראים למקום הזה?

יהודה פרוידינגר:

ולכן למה צריך לעשות את זה?

אריאלה רג'ואן:

אתה יודע ש-600 חללי צה"ל נקברו מבלי שכתוב את השם של המבצע, מלחמה או whatever קורה עכשיו? ולכן, כדי לכבד את המשפחות וכיוון שאנחנו חיים בעיר שיש לה למעלה מ-70 נופלים, אי אפשר לעשות הנצחה בגינה או בספסל או במקום אחר,

יהודה פרוידינגר:

ב...

אריאלה רג'ואן:

אז בוחרים לעשות הנצחה במקום אחד מרוכז, מכובד, בטקס מכובד.

צביקה כהן:

יהודה,

אריאלה רג'ואן:

אין מה לעשות, המלחמה לא הסתיימה, מה לעשות?

צביקה כהן:

... מה הבעיה?

מרים סלע:

מה ששאלנו,

יהודה פרוידינגר:

אני,

מרים סלע:

לא, מה ששאלנו,

צביקה כהן:

יהודה'לה,

מרים סלע:

ולא ידעו לתת על זה תשובה,

יהודה פרוידינגר:

כשאני אקבל את רשות,

מרים סלע:

הסיפור של החריטה,

יהודה פרוידינגר:

את רשות הדיבור אני ...

מרים סלע:

חריטת השמות,

(מדברים ביחד)

אריאלה רג'ואן:

אז אני רוצה, אמן שלא נזדקק לעוד, וברור שאם נזדקק לעוד ייחקקו שם.

יהודה פרוידינגר:

אריאלה, בוא, אני רוצה,

מרים סלע:

זה מה ששאלנו.

יהודה פרוידינגר:

שניה, כדי ש-,

אריאלה רג'ואן:

ברור שכן.

יהודה פרוידינגר:

אריאלה, אני חושב שאני כמעט, חוץ ממרים, היחיד שהייתי בוועדה הקודמת. לא יודע לגבי הפרוטוקול. אני רוצה להציב את הנקודות שהפריעו לנו ב... אחד זה החיפזון. המלחמה לא נגמרה, לא הסתיימה, אנחנו לא יודעים מה היא, שניה, אני,

אריאלה רג'ואן:

סליחה שאני שואלת, קרה לך משהו ב-7.10?

יהודה פרוידינגר:

שניה. כן.

אריאלה רג'ואן:

אם לא, אני מציעה לך לדבר עם 70 הורים שכולים, להבין מה ...

יהודה פרוידינגר:

קרה, קרה לי גם,

אריאלה רג'ואן:

מוכנה להפגיש אותך עם כמה. מוכנה להפגיש אותך עם כמה, יושבות פה שתיים סביב השולחן ש... מגיעה לזה. בכל עיר אחרת, בכל עיר אחרת כבר קבעו פינות זיכרון למי שנפל.

יהודה פרוידינגר:

אבל,

אריאלה רג'ואן:

אני לא אקבע מה החיפזון. ...

יהודה פרוידינגר:

אני קודם כל מציף את הדברים שהפריעו לנו בישיבה הקודמת.

צביקה כהן:

אני מבקש לדבר אחריו, בסדר?

דוברת:

אני רוצה.

יהודה פרוידינגר:

אחד, מה החיפזון להוציא לפני ש-, אין עוד שם, אין עוד שם למלחמה הזאת אפילו.

יעלה ביטון דה לנגה:

למה אין? רגע, רגע,

יהודה פרוידינגר:

שניה, שניה, זה לא שם סופי.

יעלה ביטון דה לנגה:

מי אמר? מי אמר?

יהודה פרוידינגר:

ככה אמרו,

יעלה ביטון דה לנגה:

לא,

יהודה פרוידינגר:

כשהיה התחלה,

יעלה ביטון דה לנגה :

אז אם כך,

יהודה פרוידינגר :

שניה, שניה רגע.

יעלה ביטון דה לנגה :

גם השם שלי לא סופי.

יהודה פרוידינגר :

שניה,

יעלה ביטון דה לנגה :

אני יכולה עוד לשנות אותו.

יהודה פרוידינגר :

הגברת יעלה,

יעלה ביטון דה לנגה :

אז בוא,

יהודה פרוידינגר :

אני רוצה,

יעלה ביטון דה לנגה :

כרגע השם הוא רשמי ...

יהודה פרוידינגר :

תתנו לי לסיים להגיד את הדברים שלי,

דוברת :

כן.

יהודה פרוידינגר :

תרשמי,

יעלה ביטון דה לנגה :

לא, זה פוגע.

יהודה פרוידינגר :

תעני על הכל.

יעלה ביטון דה לנגה :

זה פוגע בנו,

יהודה פרוידינגר :

גברת יעלה,

יעלה ביטון דה לנגה :

שאומרים שהשם הוא זמני. הוא לא זמני, הוא נקבע, הוא קיים, כולם נוקטים בו,

דובר :

איזה שם? איזה שם?

יעלה ביטון דה לנגה :

ואם יחליטו לשנות זה כמו כל דבר אחר שאפשר לנסות. אז אל תגיד לי שזה שם זמני, כי זה חרב ברזל בלב שלי ושל עוד אנשים. זה מלחמת חרבות ברזל, נקודה. אין שם אחר.

דוברת :

ככל שהשם של המלחמה משתנה, אם האנדרטה ...

יהודה פרוידינגר :

שניה, אני רוצה להציף, לא נותנים לי אפילו לגמור לדבר.

יעלה ביטון דה לנגה :

סליחה.

יהודה פרוידינגר :

אני רק אומר משפט, טראח, מתנפלים.

דובר :

... אותך ברצינות, אתה מבין?

יהודה פרוידינגר:

כן.

דובר:

אם לא היו לוקחים אותך, היו אומרים,

יהודה פרוידינגר:

אני רוצה,

דובר:

דבר חופשי, ...

יהודה פרוידינגר:

להעלות את הדברים שהפריעו לנו אז.

חגית משה:

מה עניינים? שלום, אהלן. היי, שלום.

דוברת:

היי חגית,

יהודה פרוידינגר:

.... לנו ככה, ואני חושב,

דוברת:

שניה.

יהודה פרוידינגר:

שבגלל זה, ואני חושב שגם בישיבה הקודמת לא דחינו את ה-, לא אמרנו שאנחנו נגד האנדרטה. ביקשנו דיון רחב יותר, ואני שמח שהוא מתקיים. ובהחלט יכול להיות שכשנשמע את התשובות גם אני אשתכנע ואצביע בעד ואסמוך ידיי על מה שהעירייה החליטה. אבל אני רוצה בכל אופן להציף את הנקודות לפי איך שהן בראות עיניי. אחד, כמו שאמרתי, למה המהירות להוציא לפני שהסתיימה המלחמה. השני, למה למרות שהודיעה הממשלה שהשם חרבות ברזל הוא לא סופי אז, שזה גם מקשה.

השאלה הנוספת היא למה לא פתחו איזה מכרז לכמה אדריכלים שיציעו הצעות ויבחרו אולי איזה משהו, הלכו לאיזה אדריכל אחד וכאילו כזה ראה וקדש, אפילו אני לא יודע אם הוא נתן כמה הצעות. ואחר כך הבעיה שהייתה, עוד שתי בעיות. אחד, מבחינת החומר והתחזוקה שלו, האם כיוון שזה עשוי מברזל, האם לאורך הזמן יהיה תקציב לתחזוקה של הדבר הזה, שלא סתם יחליד ובסוף ייראה איזה משהו עלוב שמה כי, אחרי שמש וגשם וגשם, אלא האם מתקצבת, מתוכנן תקצוב של תחזוקה של האנדרטה הכה חשובה שתהיה. זאת אומרת, אני לרגע לא אומר שלא חשוב שעיריית ירושלים תנציח את נופלי, גם, דרך אגב, אמרו בוועדה הקודמת שזה רק חיילים, בלי נפגעי פעולות טרור,

מרים סלע:

נכון.

יהודה פרוידינגר:

ואני מבין עכשיו שזה,

אריאלה רג'ואן:

... לא נכון.

יהודה פרוידינגר:

אבל זה, בסדר, מה שהציגו, שזה היה גם דבר אחד שהפריע.

(מדברים ביחד)

יהודה פרוידינגר:

והדבר האחרון, באמת שאמרו שזה שכותבים את השמות של הנופלים, זה שכותבים את השמות של הנופלים והמלחמה לא נגמרה ומשאירים מקומות פנויים, זה לא כמו הר הרצל. הר הרצל זה בית קברות צבאי. הלוואי שלא ייהרג שום חייל,

דוברת:

היכל השמות.

יהודה פרוידינגר:

אבל נהרגים חיילים גם בתאונות דרכים,

אריאלה רג'ואן:

... בית הקברות הצבאי,

יהודה פרוידינגר:

יפה, לא, את אמרת, בהיכל השמות של הר הרצל.

דוברת:

הוא מדבר על היכל השמות.

יהודה פרוידינגר:

את אמרת, היכל השמות. וודאי, כי הר הרצל מכיל את כל השמות וכל אחד יודע ש-,

אריאלה רג'ואן:

הר הרצל לא קבורים כל החיילים ש-,

יהודה פרוידינגר:

הלוואי שלא יהיה.

אריאלה רג'ואן:

סליחה, אבל בוא נגיד עובדות ... בהר הרצל לא קבורים כל החיילים שנפלו בכל המלחמות,

יהודה פרוידינגר:

אני יודע, אני יודע,

אריאלה רג'ואן:

בהיכל השמות כתובים כל השמות.

יהודה פרוידינגר:

בסדר,

אריאלה רג'ואן:

והם משאירים מקום כל הזמן בהיכל השמות.

יהודה פרוידינגר:

וודאי שישאירו מקום, לצערנו הרב. אבל זה אחרת, כשיבוא משפחה שהבעל שלה, שהילד שלה, שהחתן שלה, שמישהו מהמשפחה עדיין נמצא במלחמה ורואה שמשאירים עוד שורה פנויה ועוד שורה פנויה,

יעלה ביטון דה לנגה :

לא משאירים, מוסיפים,

יהודה פרוידינגר :

משאירים,

יעלה ביטון דה לנגה :

מוסיפים.

דוברת :

גם בהיכל ה-,

יעלה ביטון דה לנגה :

... לא משאירים, מוסיפים.

אריאלה רג'ואן :

בוא נענה לפי הסדר,

יהודה פרוידינגר :

הצענו הצעה ...

אריאלה רג'ואן :

רגע, רגע, בוא נענה רגע,

יהודה פרוידינגר :

חשבנו אולי לעשות משהו.

אריאלה רג'ואן :

בסדר,

יהודה פרוידינגר :

... בלי שמות, בלי לכתוב שמות,

אריאלה רג'ואן :

אז אני רוצה רגע לענות לך,

יהודה פרוידינגר:

כדי שנוכל להגיד ... זה שמור ל-,

אריאלה רג'ואן:

רגע, רק לפי הסדר,

יהודה פרוידינגר:

לחתן שלך,

אריאלה רג'ואן:

רגע, ... לפי הסדר לגבי שם המלחמה, המבצע או מה שלא יהיה. ככל שצה"ל סבור שניתן לקבור למעלה מ-650 חיילים ולא,

יעלה ביטון דה לנגה:

683.

אריאלה רג'ואן:

אמרתי למעלה מ-650, ולא לכתוב את שם המלחמה או מבצע אלא לשנות את זה לאחר מכן, אז בוא לא נהיה יותר צדיקים מצה"ל. זה אחד. לא כתוב על אף מצבה לא שם המבצע, ... כתוב נפל ב-, איפה? בבור. בסדר? אז בוא תשאיר את זה רגע עמום, אנחנו לא נתקן. זה אחד. שתיים, משיח,

יהודה פרוידינגר:

אז לא כותבים ...

אריאלה רג'ואן:

לא, משיח עם לא מעט אנשים שחוו את הנפילה של הילדים שלהם במלחמה האחרונה, הם זקוקים למקום. עוד מעט עובר שנה מאז התחלת המלחמה הזאת, תעכל, שנה, מי שמאמין ב-11 חודש, בסוף חודש ספטמבר כבר חוגגת 11 חודש לשנה ראשונה. למה הם לא רשאים שיהיה להם מקום?

(מדברים ביחד)

אריאלה רג'ואן:

כן, כן, כן.

צביקה כהן:

... יהודה, סיימת? אני רוצה להגיד כמה מילים.

דוברת:

גם אני ביקשתי.

צביקה כהן:

קודם כל, קודם כל,

מרים סלע:

כן.

צביקה כהן:

כולנו מסביב השולחן ברגישות גבוהה, כולל יהודה, שואל שאלות מקצועיות לחלוטין, אני מכיר את יהודה שתי דקות, הוא רגיש מאד, מאד מאד רגיש, וכולנו רגישים בעניין הזה. אבל למרות השאלות של יהודה, ואני אומר כמה מילים. אתה זוכר פעם מלחמה כל כך הרבה זמן? מטרטרת,

יהודה פרוידינגר:

מלחמת השחרור הייתה ...

צביקה כהן:

הורגת ומשכלת,

יהודה פרוידינגר:

מפרקת,

צביקה כהן:

מלחמת השחרור.

צביקה כהן:

היינו כל כך הרבה בבתים,

יהודה פרוידינגר:

לא זוכר אבל ...

צביקה כהן:

של משפחות שהיינו אצלם בזה אחר זה, ואנחנו מתפרקים פעם אחר פעם לצערנו הרב, ונתפלל שזה בעצם, די, מספיק, די. נתפלל על זה. יחד עם זאת אני אומר, זו וועדה מאד, הסעיף הזה מאד רגיש. כאילו, קשה לדבר בין אחד לשני, כאילו אי אפשר להפסיק באמצע התפילה, ככה אני מרגיש בסעיף הזה, זה אמצע תפילה, זה משהו שלמשפחות חשוב, לנו חשוב אנשי הציבור, וסתם לעם ישראל זה חשוב. אני אומר, למרות שלצערנו הרב לא הסתיימה המלחמה צריך לקבל את ההחלטה, וצריך לברך את מי שבעצם הביא את התקציב היפה הזה שהוא גם כן יודע גם לאחד גם פעולות איבה וגם, מאחד ומתכלל את כל התהליך האיום הזה שאנחנו נמצאים בו, ואין ספק שהמצוין הוא האויב של הטוב מאד. אתה אומר, בוא נדבר, נראה איך מחזיקים. עיריית ירושלים את הגינה הכי פשוטה מתחת לעץ שמה מתחזקת הכי יפה היום ברוך השם. בוא נאשר את הדבר הזה ונברך את מי שהביא את הכסף, נחבק אחד את השני ונגמור את התיק הזה, ונתפלל באמת שזה הסיפור האחרון שיש לנו לעשות את הזה. עכשיו, חלילה חלילה חלילה, אלף פעם חלילה, אם יצטרכו לעשות עוד? נסיף. יצטרכו לשנות את השם של הזה? נשנה. אבל אנחנו רוצים לאשר את זה כאן ועכשיו ולברך את מי שעשה את הדבר הגדול הזה.

מרים סלע:

אנחנו לא מתנגדים, אנחנו גם הבהרנו פעם קודמת, אנחנו לא מתנגדים,

צביקה כהן:

אני אמרתי,

מרים סלע:

לאישור,

צביקה כהן:

אמרתי,

מרים סלע:

בגלל שזה נושא רגיש,

צביקה כהן:

אמרתי, אמרתי,

מרים סלע:

אנחנו שואלים שאלות,

צביקה כהן:

שכל מי שיש לו שאלות,

מרים סלע:

שואלים שאלות,

צביקה כהן:

הוא בא ברגישות,

אריאלה רג'ואן:

לגבי ה-,

צביקה כהן:

לא חלילה, אמרתי,

אריאלה רג'ואן:

אייל יענה. לגבי ה-,

צביקה כהן:

וזה דעתי, אני באתי להגיד את דעתי,

מרים סלע:

לא, דעתך מצוינת ומתקבלת,

אריאלה רג'ואן:

גורי, לגבי האמירה שלך על האדריכלים, אנחנו מבקשים מאייל שישיב על זה.

יעלה ביטון דה לנגה:

אני רוצה אבל להתייחס,

אריאלה רג'ואן:

רגע, אבל שניה, לגבי האדריכלים,

מרים סלע:

שניה, רק אייל,

יעלה ביטון דה לנגה:

אייל, אני יכולה? אייל?

דובר:

אני עוד פה, לא הולך לשום מקום.

יעלה ביטון דה לנגה:

אייל? אי יכולה רגע להגיד שני דברים קטנים?

אייל:

כן, מה זה ... את חברת מועצה, אני ...

יעלה ביטון דה לנגה:

קודם כל אני מצטרפת, אני מצטרפת למה שאמר סגן ראש העיר,

דובר:

צביקה .

חגית משה:

צביקה.

יעלה ביטון דה לנגה:

צביקה. כמעט אמרתי חיים. אז אני רוצה להגיד ככה, קודם כל גורי, אתה אומר את זה בוודאות מתוך הלב,

(מדברים ביחד)

יעלה ביטון דה לנגה:

וחלילה אני לא, הבנת אותי, אז התכוונתי שאני,

צביקה כהן:

יופי.

יעלה ביטון דה לנגה:

בהחלט מכבדת כל מה שאמרת. דבר שני, חרבות ברזל, כרגע 683 קברים של חללי צה"ל, לוחמי כוחות הביטחון, כיבוי אש, כולם כתוב חרבות ברזל. זה אלף. בית, כנ"ל על רוב הקברים של עוד כ-1,000 ומשהו אזרחים שנפלו ונשחטו ואנחנו יודעים. ועוד, וזה השם של זה. לכן, דבר שני אני רוצה לברך את

ראש העיר ואת כל היוזמים סביב הסיפור הזה. לדעתי זה לא אירוע מסדר גודל שהכרנו. חוץ מזה אני רוצה להזכיר, כמי שהייתה קצינת נפגעים במלחמת לבנון הראשונה, כזאת עתיקה אני. המלחמה לכאורה נסתיימה אחרי ארבעה חודשים, כאילו. אבל שש שנים או שמונה קברנו כל יום חללים בהר הרצל, ובזמן, כל שבוע הייתי שם. ואתם יודעים על מה אני מדברת. ועד 2000 בפינוי. והקימו מיד, אחרי ארבעה חודשים אנדרטה בהר הרצל ובכל המקומות. דבר אחרון, לגבי האחזקה אלף קיבלתי תשובה על זה בישיבה, אני יושבת ראש וועדת הנצחת פעולות איבה, אז אני נתתי גם למרים אחרי הישיבה אמנם את התשובות, אבל אנחנו, כן יש תקציב לאחזקה ועל זה בטח אייל ידבר, ואנחנו הצענו לעשות את ה-, להוסיף בריקים, לא להשאיר בריקים, אלא להוסיף, כמו שעושים. אני רוצה להגיד שיצא לי בחיי ובשנה האחרונה לצערי הרב, כי אחיין שלי נפל ב-7.10 ובן דודי נרצח בנובה, באותה שעה כמעט. אז אני לצערי ... הרבה אנדרטאות כולל של הימ"מ, ששם, שהוא היה לוחם ימ"מ. ואני אומרת לכם, כולם הקימו אנדרטאות כבר, כולם, אנחנו אחריהם. בימ"מ הקימו, במשטרת ישראל, היינו עכשיו בבית שמש, בבית הספר לשוטרים שם, הקימו אנדרטה. אז מה, המלחמה נגמרה להם? הם שמה כל היום בשוחות. ואני אומרת שהייתי לצערי גם ביד לבנים בנהריה, הייתי ביד לבנים בתל אביב, הייתי ביד לבנים וכבר גם הם הוסיפו את השמות. אז אני מברכת כיושבת ראש וועדה להנצחת נפגעי פעולות איבה, ואני מברכת כמשפחה שכולה על ההחלטה, וכל הכבוד. ולגבי יתר הסוגיות- זה צריך לדון, ואם צריך אני מכירה, הכרתי השבוע, יצא לי באקראי, בהכנסת ספר תורה להרש פולין גולדברג את אולך, ו-,

דובר:

נתי.

יעלה ביטון דה לנגה:

את נתי, ואני יודעת שנוכל לדבר איתו ויש עוד, אפשר אולי להכניס שינויים שאם הוועדה מוצאת לנכון, או מאמינה שזה, אבל להכשיל את זה זה חבל ואני ממליצה שכולנו נצביע בעד.

דובר:

... זה גם משתלב.

יעלה ביטון דה לנגה:

זהו, תודה רבה.

מרים סלע:

אתה ממשרד האדריכלים?

דובר:

כן.

יעלה ביטון דה לנגה:

הוא האדריכל.

מרים סלע:

אתה יכול להתייחס לגבי החומרים וה-, כי שוב, אני לא מבינה בברזל, ... שאלו בישיבה הקודמת את הנושא שזה מתחמם, שאז, שהרעיון הוא להיכנס לבפנים.

צביקה כהן:

לא הבנתי, אתם רוצים לדון עכשיו באיכות ה-,

מרים סלע:

זה וועדה לאמנות במרחב הציבורי, אנחנו דנים פה על חומרים, על איכות חומרים, על אחזקה. אנחנו,

צביקה כהן:

טוב.

מרים סלע:

זה גם בין היתר השאלות שאנחנו דנים פה.

צביקה כהן:

טוב.

אייל:

אז רגע, אני מענה לפי הסדר, ברשותכם, אחרי, אלא אם כן יש עוד חבר בוועדה שרוצה לשאול עוד שאלה אז,

חגית משה:

אני רוצה רגע להגיד משהו ברשותך, אייל.

אייל:

לא סתם, את חברה בוועדה, יותר מחברה.

דוברת:

סגנית ראש העיר.

צביקה כהן:

קודם כל היא חברה.

חגית משה:

אני חברה של כולם, אבל אני רוצה להגיד לוועדה. תראו, יכול להיות שתקבלו תשובות לגבי העובי של הברזל, החימום של הברזל. אנחנו עיר בירה, ואני מעריכה שגם האדריכלים ומי שנתן את ההנחיות לקח את הטוב ביותר.

מרים סלע:

חד משמעית.

חגית משה:

אני לא חושבת שמישהו מאיתנו מבין יותר בפרופיל של הברזל, באיזה צבע הוא יהיה,

מרים סלע:

נכון.

חגית משה:

זה יכול להיות מאד נחמד ... זה באמת לא רלוונטי.

(מדברים ביחד)

חגית משה:

סליחה ש-,

מרים סלע:

לא, לא, אני, אני,

חגית משה:

אני לא אומרת את זה כלפיך,

מרים סלע:

לכן אמרתי שאני לא המומחית,

דובר:

חגית, אני אוסיף עלייך,

מרים סלע:

ומי שצריך להיות ה-,

דובר:

אולי נעשה הצבעה ונאשר את זה, ואז שייתנו הסברים. אבל כזה דבר חשוב,

חגית משה:

כן,

דובר:

צריכים לאשר את זה,

חגית משה:

אני חושבת שזה דבר חשוב,

דובר:

כולם פה אחד.

חגית משה:

ואני רוצה להגיד עוד דבר. ולכן גם היה לי חשוב מאוד לבוא, כי בדיון הקודם לא הייתי. אנחנו, העיר ירושלים, בעד הנצחה של החללים הקדושים האלה, נקודה. וגם אם אנחנו נתעכב כאן,

יהודה פרוידינגר:

אף אחד לא חולק על זה.

מרים סלע:

אף אחד לא חולק.

חגית משה:

גם אם אנחנו, נכון, גם אם אנחנו נתעכב כאן על שאלות, הבהרות וכולי וכולי שצריכות להינתן,

דובר:

לא סותר.

חגית משה :

וזה לגיטימי לשאול את השאלות, אנחנו צריכים קודם כל לאשר, כי העיר ירושלים מאשרת את ההנצחה של טובי,

מרים סלע :

זה ... לביצוע.

חגית משה :

לא, אני אומרת, אנחנו כוועדה צריכים לאשר. אנחנו בעד, זו עיר בירה, לא יכול להיות שעיר הבירה של מדינת ישראל לא תהיה זאת הראשונה, את אומרת שכבר עשו לפנינו? אני אומרת, היינו צריכים להיות הראשונים קודם. אבל once זה קרה אז קודם כל הכבוד למי שהרים את הכפפה והביא את זה למקום הזה. אם באמת זו הייתה אנדרטה שהייתה סותרת את האני מאמין שלנו, בסדר? שזה לא המקרה. אנחנו, יש ויכוח שמביא למחלוקת ולא לאחדות, אז באמת יש איזה ויכוח שאני בעד ואתה נגד, את יודעת, כל מיני כאלה. כאן זה,

מרים סלע :

לא, כאן לא היה את המחלוקת.

חגית משה :

... בקונצנזוס, כולם מבינים שזה חשוב. העיר צריכה את זה, אמירה שירושלים כלפי כל העולם ובטח מדינת ישראל היא מאד מאד משמעותית ולכן אני חושבת שאנחנו קודם כל צריכים לאשר את זה, להיות גאים בזה שהעיר לוקחת את זה ושמה את זה, שלא תצא תקלה מהוועדה הזו, שיצא שאנחנו התעכבנו או לא רצינו לאשר את האנדרטה הזו. עכשיו לגבי שאלות שלא קשורות ל-, שיכול להיות אינפורמציה אבל לא קשורות לאישור, אנחנו צריכים לאשר נקודה, ולהיות גאים בזה שהגענו לוועדה הזו לאשר את הדבר הזה.

מרים סלע :

בסדר גמור.

חגית משה :

... לעוד אלפי שנים.

יעלה ביטון דה לנגה :

אני רוצה להגיד,

מרים סלע:

אייל, אתה רוצה,

יעלה ביטון דה לנגה:

משהו קטן ש-,

מרים סלע:

רגע, יעלה,

יעלה ביטון דה לנגה:

רגע, רגע, משהו קטן. סמליות, סמליות. תכננו, תגיד לכם, איך קוראים לה, מאיה, שזה היה מתוכנן
ליום אחר וזה לא הסתדר עם איזשהם זה, ובול זה נופל ביום השנה,

יהודה פרוידינגר:

11 חודש.

יעלה ביטון דה לנגה:

העברי, לא, לא,

יהודה פרוידינגר:

11.

יעלה ביטון דה לנגה:

היה שנה מעוברת. התאריך של חנוכה האנדרטה,

דובר:

לא, לא,

דובר:

לא, לא, זה לא,

יעלה ביטון דה לנגה:

12 חודש.

אריאלה רג'ואן:

לא, זה נופל ב-11 חודש.

יהודה פרוידינגר:

11 חודש.

אריאלה רגיואן:

תאריך השנה העברית היא יום אחרי שמחת תורה, זה עוד הרבה אחרי,

דובר:

.... האנדרטה תהיה מוכנה.

אריאלה רגיואן:

זה בסוף אוקטובר.

חגית משה:

... האנדרטה?

יעלה ביטון דה לנגה:

אז אני אומרת לך, בדקנו את זה. שניה, תני לי. ב-26.8 זה 11 חודש, כי הייתה שנה מעוברת. שניה. וב-25.9 זה בול שנה, בדקנו את זה פעמיים שלוש והופתענו מזה שבהתחלה זה היה מיועד ליום אחר ואיכשהו לראש הממשלה ולכל האחרים זה הסתדר ביום ה-12 חודש. בעיניי, סליחה שאני מיסטית, זה סימן.

מרים סלע:

טוב.

יעלה ביטון דה לנגה:

סליחה ש-,

חגית משה:

אייל, רצית עכשיו? אני הפרעתי לך.

אייל:

לא, חשבותי,

מרים סלע:

יאללה, יאללה.

אייל:

שאתם רוצים להצביע קודם,

מרים סלע:

אייל ונצביע.

אייל:

אתם לא רוצים להצביע לפני?

דוברת:

להצביע, להצביע.

אייל:

הרבה יותר נעים לי לדבר אחרי שאני יודע שזה אושר.

(צוחקים)

אייל:

טוב.

מרים סלע:

סומכים עליך.

אייל:

אז,

צביקה כהן:

לא בטוח שתדבר אחרי שזה יאושר ...

חגית משה:

אחרי שתדבר נאשר. אולי תקלקל?

אייל:

זהו, שלא יאשימו אותי ...

דובר:

לא, יכול להיות שנבקש ממך לעשות יותר, תאמין לי, יכול להיות שנבקש ממך לעשות יותר בשביל כזה דבר חשוב.

אייל:

אנחנו תמיד לרשותכם, הרשות לפיתוח ירושלים נועדה בבסיסה לשרת את עיריית ירושלים, לפתח את העיר בכל דבר ועניין. אז אם יש ... אנחנו פה. לגופו של עניין, אחד אני מברך את זה שדווקא בירושלים מצאו את הדרך לאחד בין כל הנופלים, לצורך העניין באנדרטה אחת שבאמת תיתן מענה מזערי, עד כמה שאפשר להגיד את זה באמת לשבר הגדול שהיה באוקטובר. אנחנו נתבקשנו לעמוד בלוחות זמנים מאד מאד מאתגרים, בסוף אנחנו הגורם המבצע, אנחנו לא הגורם המחליט, אנחנו כמבצעים נתבקשנו להתכנס לאירוע הזה באופן בהול, ומשכך גם נבחר השטח שראינו שהוא השטח הנכון והמתאים ביותר באמת בקריית הלאום לתת את המענה המכבד לאותן משפחות. ובכלל אני חושב שלצערנו היום האירוע של 7.10 זה סוג של מלחמה שכולנו שותפים בה, זה לא, יש את אלו שנלחמים ואת אלה שנופלים, ובאמת כולם כאחד מצפים לראות באנדרטה הזאתי איזשהו מקום להתייחדות וללא ספק, אתם כמשרתי העיר ירושלים, עיר הבירה של מדינת ישראל, עיר הבירה של העולם היהודי ובכלל, לא יכולה להיות נעדרת מאיזשהו מונומנט זיכרון למאורע הקשה ביותר הזה שנקרא 7.10. אנחנו נתנו מענה גם לעניין של הוספת שמות, בניית השמות בנויה ככה שאפשר להוסיף, אנחנו לא נפחית אבל אפשר להוסיף ולהוריד שמות. אנחנו צריכים לקחת בחשבון שבמלחמות מסוג זה יש לפעמים פצועים,

יהודה פרוידינגר:

... שיוצאים?

אייל:

כן. זה לא יוצא, זה בהדרגה, אבל זה לצורך העניין יכול להתווסף,

יעלה ביטון דה לנגה:

זה פרקטיקה מוכרת בעולם.

אייל:

זה פרקטיקה ש-,

יהודה פרוידינגר:

אבל כן, אבל כן יוצא שמוכן ...

אייל:

כן, כן.

יעלה ביטון דה לנגה:

זה פרקטיקה מאוד מקובלת,

(מדברים ביחד)

אייל:

זה אחד.

דובר:

... זאת אומרת, לא ישימו לב שחסר.

דובר:

וודאי שלא.

חגית משה:

לא ישימו בריק ריק?

אייל:

לא, לא, לא ישימו. זה יהיה בסדר כזה ש-,

יהודה פרוידינגר:

לא, יישארו כאלה רק עם ברגים, בלי שם.

אייל:

גם את הברקים, כנראה את החורים עצמם,

מרים סלע:

או שרק מישו שחם וחלילה,

אייל:

יוכלו להסדיר ב-, לכש-. צריך לזכור שבמלחמה כזאתי לא עלינו יש פצועים ששוכבים בבתי החולים
לפעמים יותר משנה ושנתיים, ואחרי שנתיים אנחנו מקבלים את ההודעה המרה שהם נפרדו מאיתנו,
ומצד שני יש את המשפחות שכבר שכלו את בניהם ומחכים להניח את הזר במקום ...

חגית משה:

גם היכל הזיכרון,

אייל:

אז לכן לוחות הזמנים,

חגית משה:

בהר הרצל הוא לא,

יעלה ביטון דה לנגה:

דיברנו על זה כשלא היית.

אייל:

לכן אני אומר, לכן לוחות הזמנים, לכן לוחות הזמנים גם של, לכן לוחות הזמנים גם של הקמת
האנדרטה לא יכול אף פעם לתת מענה מלא לכאלה שעתידים. כמובן שהאנדרטה עצמה תיתן מענה
לכש-, בתקווה שלא יהיה אף נופל נוסף. לגבי בחירת האדריכל, אנחנו, כמו שאמרנו לכם, נתבקשנו
בבהילות מאד מאד גבוהה לטפל באירוע הזה. ניצלנו את האפשרות שיש לנו שאנחנו כבר גם ככה
משדרגים את מתחם, מה שנקרא שצ"פ רופין, האזור שנמצא מול הספרייה הלאומית, ומכיוון
שבעולם המושגים של אדריכלים ואומנים יש מה שנקרא פטור מאומן, ומכיוון שהזמן היה דחוק, אז
לא פעלנו כמו שלפעמים בוחרים לבחור גם סוג של תחרות אדריכלים. לוחות הזמנים לא אפשרו לנו
לפעול בצורה הזאתי ולכן פעלנו בדרך שאנחנו יכולים לפעול בה, שזה בחירת אומן, מתוך זה שגם
האדריכל שאני מאד גאה בבחירה בסופו של דבר, אני חושב שאפילו האדריכלים שנבחרו בסופו של
יום הם מסמלים גם, זה יצא מקרי, לא התכוונו, אבל זה יצא ככה שדובר במישהו שעלה מברזיל,
משפחה שומרת מסורת, נשואה עם משפחה חילונית, גרים כאן בירושלים, הזוג למד בבצלאל, יחסית
אדריכלים צעירים מנוסים אבל, שעשו גם פרויקט לאומי יותר מאחד, למי שמכיר, גם בשדרות
רוטשילד בתל אביב, יש שמה, איך זה נקרא המסלול?

דובר:

שביל העצמאות.

אייל:

שביל העצמאות. עשו פרויקט עבור מדינת ישראל, ואנחנו גאים שבני העיר הם אלה שגם עושים את האנדרטה להנצחת,

דוברת:

חשוב מאד.

אייל:

הנופלים בעיר.

דוברת:

חשוב מאד.

אייל:

ואין לי אלא להודות לכם שנפלה בידי ההזדמנות באמת להוציא את הדברים האלה מהכוח אל הפועל.

צביקה כהן:

אנחנו גם מודים על ההזדמנות שניתנה לנו לאשר את ה-,

יעלה ביטון דה לנגה:

אתה יכול להתייחס לנושא האחזקה?

מרים סלע:

אייל, רק שאלה,

יעלה ביטון דה לנגה:

זה עלה ,

אייל:

האחזקה השוטפת, האחזקה השוטפת היא חלק מפעולה שעיריית ירושלים מבצעת. כמובן שאנחנו במסגרת העבודה מול המבצע, יהיה בדק של תקופה מסוימת, אבל לאחר מכן, כמו כל המונומנטים בעיר,

צביקה כהן:

... להרגיע את החברים,

אייל:

וכל האלמנטים,

צביקה כהן:

ששאלו שאלות, אייל, בעניין אחזקת הפרויקט.

אייל:

אז אני עונה על האחזקה, אני עונה.

צביקה כהן:

תרגיע את יהודה, יהודה קצת,

אייל:

אני ... הרגעתי אותו.

(מדברים ביחד)

צביקה כהן:

בצדק,

מרים סלע:

כולם, כולם שאלו.

צביקה כהן:

לא, לא, יהודה שאל שאלות בצדק,

חגית משה:

בסדר.

צביקה כהן:

אחת מהשאלות שלו,

אייל:

צביקה, מה שמטריד אותי זה שככל שהוא יודע שאתה יו"ר וועדת הכספים, איך הוא שואל שאלה כזו,

צביקה כהן:

אז יהודה,

אייל:

כי הרי הוא יודע שאתה תבטיח שכל שנה יהיה כסף ראוי לזה.

צביקה כהן:

אייל מבקש שתהיה לו הבטחה על חמש שנים ... בנושא הזה של ...

מרים סלע:

רגע, יש לי שניה שאלה שהיא מאד חשובה ועלתה כאן גם בדיון הקודם. זה, האנדרטה הזו שהולכת להיות ולקום היא אנדרטה שתשרת את כל עם ישראל.

יהודה פרוידינגר:

... הוא אומר שאתה, אתה אומר שהוא.

אייל:

לא רק עם ישראל, גם אנשים אחרים שירצו לבוא,

מרים סלע:

לא, בוודאי,

אייל:

מהיכרותי באים מנהיגים גדולים מהעולם, במסגרת הביקורים שלהם פה הם מגיעים גם ליד ושם, גם להר הרצל, ללא ספק אני רואה בעתיד שמנהיגי עולם יבואו וירצו להניח זר, גם באנדרטה הזו. אני חושב שהאנדרטה הזו תביא הרבה מאד, לצערנו בנסיבות הלא נכונות, אבל הרבה כבוד לירושלים.

מרים סלע:

זה חד משמעית. רק שאלה לגבי,

צביקה כהן:

ברור שזה,

מרים סלע:

אם אנחנו כותבים את השמות,

צביקה כהן:

שזה יביא כבוד לירושלים.

מרים סלע:

אם אנחנו כותבים רק את השמות של הירושלמיים,

יהודה פרוידינגר:

... אחזקה.

אייל:

זה אתם,

מרים סלע:

זה לא,

אייל:

זה לא אנחנו, אתם עיריית ירושלים,

מרים סלע:

פוגע במשפחות אחרות,

אייל:

מנהלת את עולם האחזקה.

מרים סלע:

בכל הארץ, שלא מוצאות את עצמן שם?

אריאלה רג'ואן:

תשמעי, אני, שוב, אני יכולה לתת רק מדוגמה,

מרים סלע:

לא, לכן אני שואלת.

אריאלה רג'ואן:

אני יכולה לתת רק מדוגמה פרטית. הרצליה שכלה שבעה בנים, צביקה ואני מכירים שניים מהם, לשניהם כבר יש פארק ויער מתחת לבית שלהם, אחד קיבל ... עם גינת פיקניק, והשני קיבל מגרש כדורסל, שזה החבר של צביקה. אז מה יש להם לחפש בירושלים? זאת אומרת, ערים אחרות גם

הזדרזו, גם כבר קבעו ... והעבירו וגם כבר הקימו, ה... אני יכולה להראות לך, הוא כבר גמור. אין להם
מה לחפש בירושלים,

דוברת:

בדקו, אין כלום, כלום,

אריאלה רגיואן:

ירושלים שכלה הכי הרבה חיילים והחליטה להנציח באופן כזה.

דוברת:

גם אין למשפחות מה לחפש הנצחה בעיר שהיא לא שלהם.

אריאלה רגיואן:

לא, ברור,

מרים סלע:

אבל שמים את זה במקום שהוא מרכזי, קריית הממשלה,

אייל:

כן, הוא יהפוך,

מרים סלע:

אנשים מגיעים לשם,

אייל:

הוא יהפוך מונומנט שייתן מענה,

דוברת:

הוא יהפוך מונומנט בכל הארץ.

אייל:

זהו, אני מאמין שהמונומנט הזה ייתן מענה,

דובר:

... שירושלים יכולה לצאת לכל הארץ.

אייל:

לא, אני אומר, המונומנט הזה ייתן מענה דווקא בגלל העוצמה שלו והנראות שלו, הוא ייתן מענה גם כמובן ברמה הפרטית למשפחות הנופלים הירושלמיים, אבל ברמה הלאומית, ללא ספק, משפחה ששכלה את בנה, את יקירה,

יהודה פרוידינגר:

כולם.

אייל:

את בן משפחתה ברמה הארצית, תמצא מקום גם לבוא לאנדרטה הזאת,

מרים סלע:

יש ...

יעלה ביטון דה לנגה:

... המתוכננת בהר הרצל, שבה, רגע, שבה יופיעו נפגעי,

אייל:

אבל אני מדבר על האנדרטה שלנו, גם באנדרטה שלנו,

יעלה ביטון דה לנגה:

ולכן זה לא מייתר,

אייל:

כל אחד יוכל למצוא את מקומו.

יעלה ביטון דה לנגה:

אז זה מה שאני אומרת. מי שירצה ברמה הלאומית שהוא לא ירושלמי,

מרים סלע:

שאלתי.

יעלה ביטון דה לנגה:

וירצה לפקוד,

מרים סלע:

זה אנדרטה ירושלמית.

יעלה ביטון דה לנגה:

ולראות את שמו, כמו שהוא עולה להיכל הזיכרון,

אייל:

כן.

יעלה ביטון דה לנגה:

החיילים, הוא ילך לנפגעי פעולות איבה הלאומית, שהיא בתהליכי ביצוע.

מרים סלע:

כן, אבל אנחנו לא עושים אנדרטה,

יעלה ביטון דה לנגה:

אני עונה,

מרים סלע:

רק לירושלמים,

יעלה ביטון דה לנגה:

לא, אני,

מרים סלע:

אנחנו עושים אנדרטה שהיא בבירת מדינת ישראל.

יעלה ביטון דה לנגה:

לא, האנדרטה,

חגית משה:

אריאלה, למה אי אפשר, אריאלה,

יעלה ביטון דה לנגה:

האנדרטה שהיום אנחנו,

חגית משה :

אריאלה,

מרים סלע :

חד משמעית.

יעלה ביטון דה לנגה :

מרים,

חגית משה :

אריאלה,

מרים סלע :

האנדרטה שאנחנו מאשרים היום,

חגית משה :

אריאלה, למה אי אפשר לשים,

יעלה ביטון דה לנגה :

לירושלמיים או,

חגית משה :

את כולם ... הירושלמיים?

יעלה ביטון דה לנגה :

למי שנהרג בירושלים בזמן המלחמה.

חגית משה :

... את שמה. לא, אי אפשר? או,

יעלה ביטון דה לנגה :

ויש מעט כאלה, כמו קסטלמן.

אריאלה רג'ואן :

סליחה שאני רגע אומרת,

דוברת:

בסופו של דבר, רגע, אתם שוכחים שאנשים שגרים בעיר הזאת,

אריאלה רג'ואן:

רגע, רגע,

(מדברים ביחד)

מרים סלע:

רגע, חברים, שניה,

חגית משה:

אבל אריאלה, תקשיבי, אם אנחנו רוצים, שניה רגע, אם אנחנו רוצים ש-, שניה רגע, זה 700 שמות, ובעזרת השם שזה יישאר המספר ושלא יעלה המספרים, המספרים לא יעלו. אבל אם אנחנו רוצים כבר, יש השקעה, אני בעד האנדרטה, אמרתי, אני חושבת שזה חשוב והכל. אבל אם כבר מגיעים ואנחנו רוצים להפוך את זה למשהו שהוא יותר ארצי בגלל ירושלים,

דובר:

למה? למה?

חגית משה:

שניה רגע, שניה.

דובר:

... ירושלמי.

חגית משה:

שניה, שניה,

דובר:

... ארצי.

חגית משה:

אפשר לא, בסדר, רק אני זה.

מרים סלע:

רגע, תנו לה ...

חגית משה:

כדי, רק מחשבה, אני רק זה. אם אנחנו רוצים להפוך את זה למקום שבו מגיעים מכל העולם, מכל הארץ, מכל מקום לסיפור של חרבות ברזל וזו תהיה האנדרטה המרכזית ש-, אם אנחנו רוצים שזה יהיה משהו רק שלנו פנימי אז באמת, השמות של הירושלמיים רלוונטיים ביותר. אבל אם את רוצה להפוך את זה למשהו שהוא קצת יותר, יבוא, לא יודעת, שגריר, ירצו לעלות לירושלים לאנדרטה, אם זה רק הירושלמיים זה מקטין את הרלוונטיות. אם זה משהו שהוא עם כל השמות, אולי פחות, לא יודעת, אני לא הייתי עושה הבדל בין ירושלמיים ללא בנראות אבל תחשבו על זה איך אתם רוצים את המקום,

דובר:

אבל ...

דוברת:

בשביל זה, רגע,

יעלה ביטון דה לנגה:

זה לא נועד לזה.

דוברת:

יש את הר הרצל והיכל הזיכרון,

חגית משה:

אוקי.

דוברת:

וגם רגע, דקה, חשוב ...

אריאלה רגיואן:

ויד לבנים. ובית יד לבנים,

דוברת:

ויד לבנים, והאנדרטה של פעולות איבה שעתידה לקום ביום מן הימים. אתם שוכחים שבירושלים גם גרים ירושלמיים. האנשים שמעבר לסימבול שיש בעיר הזאת למדינה ולעולם, זה הבית שלהם, והם רוצים בבית שלהם את הבן, את הנכד, את הילד, את האח, את בן הזוג שנפל.

צביקה כהן:

זה הכי ברור,

יעלה ביטון דה לנגה:

אם אפשר לתת דוגמה מהעולם,

צביקה כהן:

לא צריך, אנחנו ...

חגית משה:

בסדר,

יעלה ביטון דה לנגה:

תדעו שיש דוגמאות כאלה בעולם, ...

מרים סלע:

חברים, נתקדם להצבעה, חברים.

יעלה ביטון דה לנגה:

הירושימה, נגסאקי.

מרים סלע:

נתקדם להצבעה.

דוברת:

יאללה, נצביע.

מרים סלע:

יאללה,

צביקה כהן:

יאללה, נו.

מרים סלע:

אנחנו מעלים לאישור הוועדה,

צביקה כהן:

חבל על הזמן.

מרים סלע:

מעלים לאישור הוועדה את הצבת האנדרטה,

צביקה כהן:

בעד.

מרים סלע:

מי בעד?

דוברת:

אני בעד.

דובר:

גורי, ...?

צביקה כהן:

בעד.

יהודה פרוידינגר:

את מצביעה.

צביקה כהן:

גורי מצביע.

יהודה פרוידינגר:

את חברה, אני ממלא מקום.

דובר:

תצאי החוצה, אני רוצה שהוא יצביע בעד.

חגית משה :

אני אצביע.

יהודה פרוידינגר :

מה?

חגית משה :

תצביע בעד,

דובר :

אני רוצה שהוא יצביע בעד.

חגית משה :

אני נותנת לך את האפשרות להצביע.

(צוחקים)

מרים סלע :

חברים, לא לריב, רק תחליטו.

חגית משה :

אנחנו לא רבים,

עידו רוזנברג :

לא, פה אחד, יש מישהו שהוא נגד?

מרים סלע :

פה אחד.

עידו רוזנברג :

מישהו שהוא נמנע? לא.

מרים סלע :

מישהו נגד?

צביקה כהן:

גם מי שדיבר,

מרים סלע:

מישהו נמנע?

צביקה כהן:

הוא לא היה נגד.

חגית משה:

כולם בעד.

יהודה פרוידינגר:

נכון.

צביקה כהן:

גם מי שדיבר,

מרים סלע:

תודה רבה לכולם.

אדיר שוורץ:

הערה חשובה מעל סדר היום, ליושב ראש הוועדה יש יום הולדת מחר.

(מחאות כפיים, מדברים ביחד)

סיום הדיון